

*Regeling van de postdienst en van de
postchèque- en girodienst
(Postwet 1954)*

ONTWERP VAN WET

No. 4

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is over te gaan tot vernieuwing van de wetgeving met betrekking tot de posterijen en de postchèque- en girodienst;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

§ 1. *Bepalingen betreffende de Postdienst*

Artikel 1. 1. De Staat is, behoudens in de bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen, met uitsluiting van anderen bevoegd tot en belast met het vervoer van brieven tegen vergoeding. De Staat is tevens bevoegd tot vervoer van andere stukken en van pakketten.

2. De Staat doet het in het eerste lid bedoelde vervoer verichten door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

3. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald, wat in deze wet onder stukken en onder brieven wordt verstaan.

4. Met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen kan het vervoer van stukken en pakketten worden geweigerd of gestuit indien van dat vervoer gevaar voor de veiligheid van de Staat of de openbare orde is te duchten. Van de reden der weigering of stuiting wordt voor zover mogelijk kennis gegeven aan de afzender, die desgewenst de beslissing van Onze Minister, belast met de zorg voor de zaken van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, kan inroepen.

5. Stukken en pakketten, welke gevaar opleveren voor personen of goederen, worden niet ter verzending aangenomen.

6. Wij behouden Ons voor bij algemene maatregel van bestuur de inrichtingen der posterijen dienstbaar te maken voor andere bemoeiingen dan in het eerste lid bedoeld.

Artikel 2. 1. De exploitanten van openbare middelen van vervoer zijn verplicht zich te belasten met het vervoer — tegen vergoeding — van stukken en pakketten, hetwelk hun door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie wordt opgedragen, voor zover bij andere wetten geen kosteloos vervoer verplicht is gesteld.

2. De vergoeding wordt in onderling overleg bepaald.

3. Bij gebreke van overeenstemming wordt de vergoeding op bij algemene maatregel van bestuur te regelen wijze vastgesteld, voor zover bij of krachtens andere wetten daarin niet is voorzien.

4. De exploitanten zijn verplicht voor het behoud van het te vervoeren goed te zorgen van het ogenblik der in ontvangsneming tot dat der aflevering.

5. De exploitanten zijn terzake van het vervoer uitsluitend jegens de Staat aansprakelijk. Deze aansprakelijkheid is beperkt tot de bedragen, welke de Staat wettelijk gehouden is aan de afzender te vergoeden.

Artikel 3. 1. Bij algemene maatregel van bestuur worden regelen gesteld met betrekking tot stukken en pakketten, die door geadresseerden worden geweigerd, of om andere reden onbestelbaar zijn, met dien verstande, dat opening van onbestelbare brieven slechts kan geschieden op last van de kantonrechter te 's-Gravenhage.

2. Stukken en pakketten, aan de zorg van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie toevertrouwd, kunnen, met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te geven voorschriften, aan de afzender worden teruggegeven.

3. Behoudens in de gevallen bij de wet omschreven, wordt beslag op stukken, welke aan de zorg van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie zijn toevertrouwd, niet toegelaten.

Artikel 4. 1. De Staat is behoudens het bepaalde in het tweede en het derde lid voor schade ontstaan tijdens de uitoefening van de dienst door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, uitsluitend aansprakelijk tegenover de afzenders en wel:

a. in geval van verlies van met aangifte der waarde ter verzending aangenomen aangetekende brieven of pakketten of van de inhoud daarvan, tot het volle bedrag der aangegeven geldswaarde. Indien de inhoud van zendingen als hier bedoeld gedeeltelijk verloren gaat, wordt dat gedeelte vergoed. In geen geval gaat de vergoeding het bedrag der aangegeven waarde te boven;

b. in geval van beschadiging — waaronder begrepen bederf als gevolg van vertraagde overkomst — van met aangifte der waarde ter verzending aangenomen pakketten of de inhoud daarvan, tot het bedrag der werkelijke schade. Het voorbehoud vermeld onder a. laatste zin, is van overeenkomstige toepassing;

c. in geval van verlies van gewone aangetekende stukken tot een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen bedrag;

d. in geval van verlies of beschadiging — waaronder begrepen bederf als gevolg van vertraagde overkomst — van pakketten, waarvan de waarde niet is aangegeven tot het bedrag der werkelijk geleden schade, met inachtneming van een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen maximum.

2. De in het eerste lid bedoelde vergoedingen zijn niet verschuldigd:

a. indien de schade uit een gebrek van het vervoerde zelf is ontstaan;

b. indien de schade veroorzaakt is door onvoldoende inpakking of in het algemeen door schuld of nalatigheid van de afzender.

3. Aanspraak op schadevergoeding bestaat niet, indien de schade een gevolg is van uit oorlog, burgeroorlog, onlusten en aanhouding op last van daartoe bevoegd gezag voortvloeiende overmacht.

4. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald, welke termijnen in acht moeten worden genomen en aan welke voorwaarden overigens moet worden voldaan om schadevergoeding, als in het eerste lid bedoeld, te verkrijgen, alsmede volgens welke regelen wordt gehandeld, indien het vermiste geheel of gedeeltelijk wordt teruggevonden.

5. Terzake van de behandeling van stukken en pakketten door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie bestaat geen aanspraak op schadevergoeding dan ingevolge dit artikel.

Artikel 5. De verplichting tot uitbetaling van geldbedragen overgemaakt of geïnd op een wijze als zal zijn toegelaten op grond van het zesde lid van artikel 1, dan wel tot teruggave van stukken, die met het oog op de bedoelde inning aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie zijn toevertrouwd doch waarop geen betaling is verkregen, vervalt, indien de uitbetaling of teruggave niet heeft plaats gevonden binnen de termijn van 1 jaar te rekenen van de dag, waarop de opdracht tot overmaking of inning aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie werd gegeven.

Artikel 6. 1. Voor het vervoer van stukken is door Ons en de leden van Ons Huis geen vergoeding verschuldigd. Even-

min is zulks het geval voor de verzending van stukken, de dienst van Ons Huis betreffende.

2. In geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden kan door Ons vrijstelling van vergoeding voor vervoer van stukken worden verleend.

3. De voorschriften omtrent de toepassing van dit artikel worden door Ons vastgesteld.

§ 2. Bepalingen betreffende de postchèque- en girodienst

Artikel 7. 1. Door middel van de postchèque- en girodienst wordt op bij algemene maatregel van bestuur te regelen wijze door de Staat

a. gelegenheid gegeven betalingen te verrichten of te ontvangen door middel van overschrijvingen, stortingen of chèques;

b. bemiddeling verleend voor de uitvoering van andere door Ons aan te wijzen met dit betalingsverkeer verband houdende werkzaamheden;

een en ander ten laste of ten bate van een door de rekeninghouders bij die dienst aan te houden tegoed.

2. Onze Minister, belast met de zorg voor de zaken van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie en Onze Minister van Financiën stellen met inachtneming van de bij de wet gegeven voorschriften tezamen regelen vast voor de belegging van de gelden van de postchèque- en girodienst en bepalen op welke wijze de bewaring van de beleggingen en van de in pand genomen waarden zal geschieden.

§ 3. Bepalingen betreffende verkeer met het buitenland en vrijstelling van zegelrecht

Artikel 8. 1. De vorenstaande bepalingen zijn, behoudens die, welke zijn vermeld in de artikelen 1, 2, 3 en 7, alleen op het binnenlands verkeer van toepassing.

2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt, behoudens het bepaalde in de artikelen 1, 2, 10, 11 en 12, geregeld het postverkeer met Suriname, de Nederlandse Antillen en Nederlands Nieuw-Guinea, alsmede met het buitenland.

Artikel 9. Alle bescheiden, welke door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie bij de uitvoering van de postdienst en van de postchèque- en girodienst worden bezigd voor handelingen ten behoeve van de gebruikers van de dienst of hun gemachtigden zijn vrij van zegel mits deze bestemming uit de stukken blijkt.

§ 4. Verbods- en strafbepalingen

Artikel 10. Het is verboden:

a. gesloten brieven tot één zending verenigd, door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie buiten de kring van één kantoor der posterijen te doen vervoeren, tenzij de brieven afkomstig zijn van één afzender of van personen, behorende tot één huisgezin;

b. stukken te vervoeren of door het Staatsbedrijf voornoemd dan wel door derden te doen vervoeren, al dan niet tegen vergoeding, indien die stukken bestemd zijn om in het buitenland ter post te worden bezorgd, tenzij hieruit geen nadeel voor de Staat kan ontstaan;

c. nabootsingen van omslagen en formulieren in gebruik bij het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie en de Rijkspostspaarbank in welke vorm ook te vervaardigen, te verspreiden of ter verspreiding in voorraad te hebben, anders dan met toestemming van de Directeur-Generaal van voornoemd Staatsbedrijf;

d. zegels, zegelafdrukken, stempelafdrukken of aanduidingen op zodanige wijze te bezigen, dat zij ten onrechte de indruk kunnen vestigen, dat de bescheiden of voorwerpen, waarop zij voorkomen, door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie behandeld of van dat bedrijf afkomstig zijn.

Artikel 11. 1. Met geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden wordt gestraft:

a. hij, die — zonder daartoe bevoegd te zijn — brieven vervoert;

b. hij, die niet voldoet aan het bepaalde in artikel 2, eerste lid;

c. hij, die in strijd handelt met het gestelde in artikel 10, onder a of b;

d. hij, die in strijd handelt met het gestelde in artikel 10, onder c of d;

e. hij, die door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie enig stuk doet vervoeren hetwelk onbevoegdlijk is voorzien van aanduidingen, als zijn vastgesteld voor stukken voor welker vervoer vrijstelling van vergoeding is verleend;

f. hij, die door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie doet vervoeren enig niet door middel van postzegels of op daarmede gelijkgestelde wijze gefrankeerd stuk, waarvan de inhoud niet uitsluitend betreft de openbare of de kerkelijke dienst, terwijl dat stuk is voorzien van zodanige opschriften of aanduidingen, als zijn vastgesteld voor stukken, uitsluitend de openbare of de kerkelijke dienst betreffende, waarvan de frankering geschiedt op de voor zodanige stukken vastgestelde wijze;

g. hij, die onbevoegd gebruik maakt van één of meer der onder f bedoelde opschriften of aanduidingen.

2. Indien een overtreding, als bedoeld in het eerste lid van dit artikel onder a, is gepleegd door een ondernemer van een openbaar middel van vervoer, een bestuurder van een onderneming tot exploitatie van een openbaar middel van vervoer of een persoon in dienst van de ondernemer of de onderneming, kan geldboete van ten hoogste duizend gulden worden opgelegd.

3. Alle vervoer, bijeenverzameling of bestelling van brieven, door één der personen in het vorige lid bedoeld, wordt gerekend tegen vergoeding te geschieden, tenzij het betreft de papieren betrekking hebbende op de onderneming.

4. De voorwerpen, waarmede één der overtredingen, bedoeld in het eerste lid onder d is gepleegd, kunnen, voor zover zij de veroordeelde toebehoren, bij de veroordeling worden verbeurd verklaard.

5. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van geldboete, hechtenis van ten hoogste één maand en, in het geval van het tweede lid van dit artikel, hechtenis van ten hoogste twee maanden worden opgelegd.

6. Indien een feit, strafbaar gesteld bij deze wet is gepleegd door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolg ingesteld en de straf uitgesproken tegen hem, die tot het feit opdracht gaf of die de feitelijke leiding had bij het verboden handelen of nalaten.

7. De strafbare feiten, in deze wet bedoeld, worden beschouwd als overtredingen.

8. Op overtreding van ter uitvoering van deze wet bij algemene maatregel van bestuur te geven voorschriften kan straf worden gesteld doch geen andere of hogere dan een geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden.

De bepalingen van het vierde tot en met het zevende lid van dit artikel, alsmede artikel 12 zijn op die overtredingen van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12. 1. Behalve de ambtenaren bij artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering met de opsporing van strafbare feiten belast, zijn de ambtenaren van 's Rijks belastingen, alsmede die van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie belast met de uitvoering van de postdienst, bevoegd om alle overtredingen dezer wet, ook door aanhouding en visitatie van het vervoermiddel, waarmede de overtreding vermoed wordt begaan te zijn, te constateren en deswege proces-verbaal op hun ambtseed op te maken. Die aanhouding en visitatie geschieden niet dan op last van de door Ons aan te wijzen hoofdamttenaren.

2. De stukken, waarmede de overtreding vermoed wordt te zijn gepleegd, worden in beslag genomen en met het proces-verbaal, in dubbel opgemaakt, bij het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie overgebracht. Van de aanhouding der stukken wordt aan de geadresseerde kennis gegeven.

3. De stukken worden met het proces-verbaal door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie aan de ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht, onder wiens ressort het feit is gepleegd, ter vervolging opgezonden.

4. De in beslag genomen stukken worden na afloop van het strafgeding aan de geadresseerde uitgereikt, tenzij daarentrent bij rechtelijk vonnis anders is beslist.

§ 5. Slotbepalingen

Artikel 13. Deze wet kan worden aangehaald onder de titel „Postwet 1954”.

Artikel 14. 1. De Postwet (*Stb.* 1919, Nr 543) en de Pakketpostwet (*Stb.* 1917, Nr 566) worden ingetrokken. Artikel 1 van de Girowet (*Stb.* 1936, Nr 307) vervalt.

2. In artikel 2 van de Girowet (*Stb.* 1936, Nr 307) wordt „artikel 1, lid 1” vervangen door „artikel 7 van de Postwet 1954”.

3. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Verkeer en Waterstaat,